



ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ

Βρυξέλλες, 19.9.2003
COM(2003) 550 τελικό

2003/0210 (COD)

Πρόταση

ΟΔΗΓΙΑΣ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

σχετικά με την προστασία των υπόγειων υδάτων από τη ρύπανση

(υποβληθείσα από την Επιτροπή)

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

- 1.1. Τα υπόγεια ύδατα αποτελούν σημαντικό φυσικό πόρο, και λειτουργούν ως δεξαμενή από την οποία μπορεί να αντληθεί νερό καλής ποιότητας για παραγωγή πόσιμου νερού και νερού άλλων χρήσεων (βιομηχανία, γεωργία). Πολύτιμη είναι επίσης η αξία τους ως ρυθμιστικού παράγοντα για τη διατήρηση υγρότοπων και ποταμών σε περιόδους ξηρασίας. Τα υπόγεια ύδατα κινούνται αργά μέσω του εδάφους και, ως εκ τούτου, οι επιπτώσεις στις ανθρώπινες δραστηριότητες μπορούν να είναι σχετικά μακροπρόθεσμες. Ο καθαρισμός των υπόγειων υδάτων μπορεί να είναι δύσκολος, ακόμη και όταν δεν υπάρχει πλέον η πηγή της ρύπανσης, πράγμα που σημαίνει ότι πρέπει να δοθεί προτεραιότητα στην πρόληψη της ρύπανσης. Τα υπόγεια ύδατα προσφέρουν μόνιμη ροή για τα συστήματα επιφανειακών υδάτων, άρα η ποιότητά τους μπορεί να επηρεάσει την ποιότητα των τελευταίων. Με άλλα λόγια, οι επιπτώσεις της ανθρώπινης δραστηριότητας στην ποιότητα των υπόγειων υδάτων μπορεί να επηρεάσουν υδατικά οικοσυστήματα που συγκοινωνούν με τα υπόγεια ύδατα, καθώς και άμεσα εξαρτώμενα χερσαία οικοσυστήματα. Οι υπόγειοι υδάτινοι πόροι υπερτερούν κατά πολύ των επιφανειακών ως προς την εξάπλωση, γι' αυτό και είναι πολύ δυσκολότερη η πρόληψη της ρύπανσης καθώς και η παρακολούθηση και αποκατάσταση της ποιότητας των υδάτινων πόρων.
- 1.2. Επιπλέον των κανόνων που προβλέπει η οδηγία 80/68/ΕΟΚ «περί προστασίας των υπόγειων υδάτων από τη ρύπανση που προέρχεται από ορισμένες επικίνδυνες ουσίες»¹, η προστασία των υπόγειων υδάτων αποτελεί πάγια συνιστώσα της οδηγίας 2000/60/ΕΚ² «για τη θέσπιση πλαισίου κοινοτικής δράσης στον τομέα των υδάτων» (οδηγία πλαίσιο), η οποία είναι το βασικό νομοθέτημα για την προστασία του υδατικού περιβάλλοντος στην Ευρώπη. Σύμφωνα με το άρθρο 17 της οδηγίας πλαισίου, «το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο θεσπίζουν ειδικά μέτρα για την πρόληψη και τον έλεγχο της ρύπανσης των υπόγειων υδάτων» πάνω σε πρόταση της Επιτροπής, ορίζοντας κοινά κριτήρια αξιολόγησης και για την «καλή χημική κατάσταση» και για τις ποιοτικές τάσεις. Η παρούσα πρόταση για μια θυγατρική οδηγία ανταποκρίνεται ακριβώς στην απαίτηση αυτή.

2. ΥΠΟΓΕΙΑ ΥΔΑΤΑ: ΕΝΑΣ ΑΠΕΙΛΟΥΜΕΝΟΣ ΠΟΡΟΣ

- 2.1. Τα υπόγεια ύδατα ρέουν κατά κανόνα με χαμηλές ταχύτητες, οπότε απαιτείται πολύς χρόνος για τη μεταφορά ρύπων από τις πηγές. Αυτό σημαίνει ότι ρύπανση που εμφανίστηκε δεκαετίες πριν - και ανεξαρτήτως προέλευσης, γεωργικής, βιομηχανικής ή ανθρωπογενούς - μπορεί να εξακολουθεί να είναι επικίνδυνη για την ποιότητα των υπόγειων υδάτων. Η παρατήρηση και μέτρηση των διεργασιών αυτών δεν είναι εύκολη υπόθεση, ενώ συχνά δεν υπάρχει συνειδητοποίηση ή/και ενδείξεις κινδύνων ρύπανσης των υπόγειων υδάτων. Πρόσφατες εκθέσεις^{3, 4} δείχνουν ότι η ρύπανση από οικιακές, γεωργικές και βιομηχανικές πηγές αυξάνεται, είτε άμεσα λόγω των απορρίψεων λυμάτων είτε έμμεσα με τη χρήση λιπασμάτων ή εξαιτίας των

¹ EE L 20, 26.01.1980, σ.43

² EE L 327, 22.12.2000, σ.71

³ Ανασκόπηση ΟΟΣΑ, 2003

⁴ Europe's environment : the third assessment, EEA, 2003

στραγγισμάτων από χώρους υγειονομικής ταφής απορριμμάτων, κάποιοι από τους οποίους είναι μάλιστα παράνομοι. Ενώ το μεγαλύτερο μέρος της ρύπανσης που εντοπιζόταν μέχρι σήμερα προερχόταν από σημειακές πηγές, υπάρχουν ενδείξεις ότι οι διάχυτες πηγές επηρεάζουν ολοένα και περισσότερο τα υπόγεια ύδατα.

2.2. Συνεπώς, η πρόληψη της ρύπανσης των υπόγειων υδάτων είναι ζωτικής σημασίας και πρέπει να αποτελεί κεντρικό στόχο της ευρωπαϊκής νομοθεσίας για τους λόγους που περιγράφονται στη συνέχεια:

- Οι συνέπειες της ρύπανσης υπόγειων υδάτων διαρκούν περισσότερο χρόνο (μήνες, έτη, δεκαετίες ενίοτε) σε σύγκριση με τη ρύπανση επιφανειακών υδάτων επειδή τα υπόγεια ύδατα, στις περισσότερες περιπτώσεις, κινούνται με χαμηλές ταχύτητες. Επιπλέον, είναι συνήθως είτε ανέφικτος ή πολύ δαπανηρός ο καθαρισμός των υπόγειων υδάτων εκ των υστέρων. Εξάλλου, είναι όχι μόνο ανέφικτη αλλά και εσφαλμένη στρατηγική να προβλέπεται συνολική αντιμετώπιση για την απομάκρυνση ορισμένων ρύπων όπως τα φυτοφάρμακα και άλλες οργανικές ιχνοουσίες. Το μολυσμένο πόσιμο νερό είναι επικίνδυνο για την υγεία, ενώ η διάνοιξη νέων φρεάτων, από τη στιγμή που θα μολυνθεί το νερό, είναι δαπανηρή και πολλές φορές ανέφικτη. Είναι συνεπώς προτιμότερο να προλαμβάνουμε ή να περιορίζουμε τον κίνδυνο ρύπανσης, παρά να αντιμετωπίζουμε τις συνέπειες.
- Τα υπόγεια ύδατα είναι σημαντικός πόρος, ο οποίος καθώς χρησιμοποιείται στη βιομηχανία, τη γεωργία και για παραγωγή πόσιμου νερού, πρέπει να προστατεύεται προς χάρη των σημερινών και των μελλοντικών αναγκών.
- Τα υπόγεια ύδατα εξασφαλίζουν τη μόνιμη ροή (δηλαδή το νερό που τροφοδοτεί ποταμούς καθ'όλη τη διάρκεια του έτους) των συστημάτων επιφανειακών υδάτων, πολλά από τα οποία χρησιμοποιούνται για υδροδότηση και αναψυχή. Σε πολλούς ποταμούς, πλέον του 50% της ετήσιας ροής προέρχεται από υπόγεια ύδατα, τα οποία διανύουν μεγάλες αποστάσεις. Το καλοκαίρι που το νερό λιγοστεύει, πλέον του 90% της ροής σε μερικούς ποταμούς μπορεί να είναι υπόγειας προέλευσης. Γι'αυτό και η υποβάθμιση της ποιότητας των υπόγειων υδάτων μπορεί να επηρεάσει άμεσα άλλα, συνδεδεμένα με αυτά, υδατικά και χερσαία οικοσυστήματα.

3. Η ΣΗΜΕΡΙΝΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ

3.1. Κανόνες για την προστασία των υπόγειων υδάτων υπάρχουν από τότε που εκδόθηκε η οδηγία 80/68/ΕΟΚ. Η οδηγία αυτή παρέχει ένα πλαίσιο προστασίας, αποτρέποντας την άμεση απόρριψη ρύπων υψηλής προτεραιότητας (κατάλογος Ι) και προβλέποντας υποχρεωτική αδειοδότηση, μετά από διεξοδικό έλεγχο για κάθε περίπτωση χωριστά, για την απόρριψη άλλων ρύπων (κατάλογος ΙΙ). Παρακολούθηση απαιτείται μόνο για τις ειδικές περιπτώσεις αδειοδότησης, και όχι γενικώς για όλους τους υπόγειους υδάτινους όγκους. Σύμφωνα με το άρθρο 22 παράγραφος 2 της οδηγίας πλαισίου, η οδηγία 80/68/ΕΟΚ πρέπει να καταργηθεί το 2013, οπότε το καθεστώς προστασίας θα συνεχιστεί μέσω της οδηγίας πλαισίου και της παρούσας θυγατρικής οδηγίας.

3.2. Η οδηγία πλαίσιο απαιτεί την επίτευξη «καλής κατάστασης των υπόγειων υδάτων», και προς τούτο προνοεί για παρακολούθηση των υπόγειων υδάτινων όγκων και

θέσπιση μέτρων προστασίας και αποκατάστασης των υπόγειων υδάτων. Ενώ η οδηγία πλαίσιο παρέχει ένα γενικό πλαίσιο προστασίας των υπόγειων υδάτων, το άρθρο 17 αυτής προνοεί για τη θέσπιση ειδικών κριτηρίων «αξιολόγησης της καλής χημικής κατάστασης», «για τον προσδιορισμό σημαντικής και βιώσιμης ανοδικής τάσης» και «για τον καθορισμό εναρκτήριων σημείων αναστροφής της τάσης».

- 3.3. Επιπλέον της οδηγίας 80/68/ΕΟΚ και της οδηγίας πλαίσιο, η προστασία των υπόγειων υδάτων εξετάζεται ως παράμετρος και σε άλλα περιβαλλοντικά νομοθετήματα και πολιτικές, όπως: οδηγία 99/31/ΕΚ--υγειονομική ταφή αποβλήτων⁵, οδηγία 80/778/ΕΟΚ--ποιότητα πόσιμου νερού όπως τροποποιήθηκε με την οδηγία 98/83/ΕΚ⁶, οδηγία 91/676/ΕΟΚ--νιτρορύπανση⁷, οδηγία 91/414/ΕΟΚ--φυτοπροστατευτικά προϊόντα⁸, οδηγία 98/8/ΕΚ--βιοκτόνα⁹, ανακοίνωση της Επιτροπής «Προς μια θεματική στρατηγική για την προστασία του εδάφους»¹⁰.
- 3.4. Επιπλέον, η προστασία των υπόγειων υδάτων αφορά και τη γεωργική παραγωγή. Οι παραπομπές πρόσφατων προτάσεων της Επιτροπής για κοινούς κανόνες σχετικά με την αναθεώρηση της κοινής γεωργικής πολιτικής¹¹ στην οδηγία 80/68/ΕΟΚ αυτό ακριβώς απηχούν. Ήδη, σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΚ) 1259/1999, τα κράτη μέλη μπορούν να καταβάλλουν πληρωμές απευθείας στους αγρότες στο πλαίσιο των κανόνων των κοινών οργανώσεων αγοράς, υπό τον όρο της τήρησης των εθνικών διατάξεων που διέπουν την προστασία των υπόγειων υδάτινων πόρων.

4. ΕΚΠΟΝΗΣΗ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

- 4.1. Ο διάλογος που κατέληξε στην οριστική συμφωνία για την οδηγία πλαίσιο (η οποία εκδόθηκε στις 23 Οκτωβρίου 2000) ήταν δύσκολος και κάλυψε πολύ διαφορετικές προσεγγίσεις του ζητήματος της προστασίας των υπόγειων υδάτινων πόρων. Επειδή στάθηκε αδύνατο να επιτευχθεί συμφωνία στις λεπτομέρειες των διατάξεων, συμπεριλήφθηκε στην οδηγία πλαίσιο το άρθρο 17, που ορίζει ότι «το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο θεσπίζουν ειδικά μέτρα για την πρόληψη και τον έλεγχο της ρύπανσης των υπόγειων υδάτων» πάνω σε πρόταση της Επιτροπής. Μεταξύ των μέτρων αυτών θα περιλαμβάνονται κριτήρια «αξιολόγησης της καλής χημικής κατάστασης» των υπόγειων υδάτων (άρθρο 17 παράγραφος 2 υπό α)), «για τον προσδιορισμό σημαντικής και βιώσιμης ανοδικής τάσης» και «για τον καθορισμό εναρκτήριων σημείων αναστροφής της τάσης» (άρθρο 17 παράγραφος 2 υπό β)).
- 4.2. Η Επιτροπή εγκαινίασε διάλογο με τα ενδιαφερόμενα μέρη με σκοπό να εκπονήσει την πρόταση για την οποία γίνεται λόγος στο άρθρο 17 παράγραφοι 1 και 2 της οδηγίας πλαίσιο. Η Επιτροπή συνέστησε ένα Συμβουλευτικό Φόρουμ Εμπειρογνομόνων (ΣΦΕ) για τα υπόγεια ύδατα, στο οποίο συμμετέχουν εκπρόσωποι των κρατών μελών και των ενδιαφερόμενων μερών (ΜΚΟ, ενώσεις βιομηχάνων και

⁵ ΕΕ L 182, 16.7.1999, σ.1

⁶ ΕΕ L 229, 30.8.1980, σ.11. Οδηγία, όπως τροποποιήθηκε τελευταία με την οδηγία 98/83/ΕΚ (ΕΕ L 330, 5.12.1998,σ.32)

⁷ ΕΕ L 375, 31.12.1991, σ.1

⁸ ΕΕ L 230, 19.8.1991.Οδηγία, όπως τροποποιήθηκε τελευταία με την οδηγία 98/47/ΕΚ (ΕΕ L 191, 07.7.1998, σ.50)

⁹ ΕΕ L 123, 24.4.1998, σ.1

¹⁰ COM(2002) 179.

¹¹ COM(2003) 23

υπηρεσίες της Επιτροπής) καθώς και παρατηρητές από τις συνδεδεμένες και τις υποψήφιες χώρες. Στην πρώτη συνεδρίαση του ΣΦΕ (26 Νοεμβρίου 2001), η συζήτηση έγινε με βάση θεματικό έγγραφο που είχαν εκπονήσει οι υπηρεσίες της Επιτροπής και το οποίο έδινε τις κατευθύνσεις επί των οποίων θα αναπτυχθεί η νομοθετική πρόταση για την προστασία των υπόγειων υδάτινων πόρων.

- 4.3. Στη δεύτερη συνεδρίαση του ΣΦΕ (25 και 26 Μαρτίου 2002) υποβλήθηκε προς συζήτηση εκτενέστερο θεματικό έγγραφο. Στην τρίτη συνεδρίαση του ΣΦΕ (25 Ιουνίου 2002) παρουσιάστηκαν τα πρώτα στοιχεία νομοθετικής πρότασης για έκδοση οδηγίας για τους υπόγειους υδάτινους πόρους, ενώ το κύριο προσχέδιο οδηγίας παρουσιάστηκε στην τέταρτη συνεδρίαση του ΣΦΕ στις 8 Οκτωβρίου 2002. Σε γενικές γραμμές, η πρόταση αντιμετωπίστηκε θετικά από τα κράτη μέλη. Οι ΜΚΟ στάθηκαν πιο επικριτικά ως προς τις ρήτρες πρόληψης/περιορισμού, για τις οποίες έκριναν ότι δεν ήταν αρκούντως αυστηρές, και δεν συμφώνησαν με την πρόταση να θεσπιστούν ποιοτικά πρότυπα σε επίπεδο ΕΕ για νιτρικά ιόντα και φυτοφάρμακα, την οποία βρήκαν πολύ χαλαρή με γνώμονα τους κινδύνους μόλυνσης γεωργικής προέλευσης. Το στοιχείο της πρότασης που σχολιάστηκε περισσότερο ήταν η καθυστέρηση στην κατάρτιση καταλόγων ρύπων και τιμών κατοφλίου. Ωστόσο, η Επιτροπή θεωρεί ότι δεν είναι δυνατόν να καταρτιστούν σήμερα τέτοιοι κατάλογοι λόγω έλλειψης επαρκών επιστημονικών δεδομένων.
- 4.4. Η πρόταση οδηγίας αποσκοπεί σε συμπλήρωση της οδηγίας πλαισίου. Η τελευταία περιέχει ήδη εκτενείς διατάξεις για τα υπόγεια ύδατα, οι οποίες συγκεκριμένα καλύπτουν τα σημεία που απαριθμούνται στη συνέχεια:

- συντονισμός διοικητικών ρυθμίσεων διαχείρισης ποτάμιων λεκανών (άρθρο 3)·
- περιβαλλοντικοί στόχοι, και συγκεκριμένα ρήτρα μη υποβάθμισης και διατάξεις για προστασία και περιορισμό (άρθρο 4)·
- απαιτήσεις που αφορούν την ανάλυση των χαρακτηριστικών ποτάμιας λεκάνης, την επισκόπηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων της ανθρώπινης δραστηριότητας, τέλος την οικονομική ανάλυση των χρήσεων των υδάτινων πόρων (άρθρο 5)·
- κατάρτιση μητρώου προστατευόμενων περιοχών (άρθρο 6)·
- προσδιορισμός των υδάτων που χρησιμοποιούνται για παραγωγή πόσιμου νερού και καθορισμός ζωνών ασφάλειας για τους εν λόγω υδάτινους όγκους (άρθρο 7)·
- απαιτήσεις που αφορούν την παρακολούθηση (άρθρο 8)·
- η αρχή της ανάκτησης του κόστους των υπηρεσιών ύδρευσης και αποχέτευσης, συμπεριλαμβανομένου του περιβαλλοντικού κόστους και του κόστους σε φυσικούς πόρους (άρθρο 9)·
- κατάρτιση προγράμματος μέτρων (άρθρο 11)·
- θέματα που δεν μπορούν να αντιμετωπιστούν σε επίπεδο κρατών μελών (άρθρο 12)·
- κατάρτιση σχεδίων διαχείρισης ποτάμιων λεκανών (άρθρο 13)·

- απαιτήσεις για ενημέρωση του πληθυσμού και για διαβουλεύσεις (άρθρο 14), που θα συμπληρωθούν με ειδική επιμόρφωση επί των ορθών περιβαλλοντικών πρακτικών·
- απαιτήσεις που αφορούν την υποβολή εκθέσεων (άρθρα 15 και 18)·
- σχέδια για κοινοτικά μελλοντικά μέτρα (άρθρο 19)·
- τεχνικές προσαρμογές στην επιστημονική και τεχνική πρόοδο (άρθρο 20)·
- κανονιστική επιτροπή (άρθρο 21)·
- ρήτρες κατάργησης και μεταβατικές διατάξεις (άρθρο 22)·
- κυρώσεις (άρθρο 23).

5. ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΗ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

- 5.1. Η πρόταση οδηγίας θέτει κριτήρια αξιολόγησης της χημικής κατάστασης των υπόγειων υδάτων, όπως ορίζει το άρθρο 17 παράγραφος 2 υπό α) της οδηγίας πλαισίου. Δεν κρίθηκε ορθό να καταλογογραφηθούν νέα ποιοτικά πρότυπα τα οποία να εφαρμόζονται ομοιόμορφα σε όλους τους υπόγειους υδάτινους όγκους ανά την Ευρώπη, επειδή η χημική σύνθεση των υπόγειων υδάτων είναι εκ φύσεως μεταβλητή και δεν διαθέτουμε σήμερα δεδομένα παρακολούθησης και επαρκή γνώση. Η απόφαση αυτή συνάδει πλήρως με τις αρχές της ορθής διακυβέρνησης που τίθενται στο έκτο πρόγραμμα δράσης για το περιβάλλον¹², σύμφωνα με τις οποίες «οι σωστές επιστημονικές γνώσεις και οικονομικές εκτιμήσεις, τα αξιόπιστα και ενημερωμένα στοιχεία και πληροφορίες για το περιβάλλον και η χρήση δεικτών θα χρησιμεύσουν ως στηρίγματα στην κατάρτιση, εφαρμογή και αξιολόγηση της περιβαλλοντικής πολιτικής». Ποιοτικά πρότυπα που αφορούν αποκλειστικά την ποιότητα του πόσιμου νερού θα ήταν περιορισμένης μόνο αξίας για την αξιολόγηση της ποιότητας των υπόγειων υδάτων, αφού αποσκοπούν σε προστασία της υγείας και δεν προσφέρονται κατ'ανάγκη ως περιβαλλοντικά πρότυπα. Τα μόνα ποιοτικά πρότυπα σε επίπεδο ΕΕ που συνδέονται άμεσα με την προστασία των υπόγειων υδάτων στη σημερινή φάση είναι αυτά που αφορούν τη νιτροϋπανση (οδηγία 91/676/ΕΟΚ) καθώς και τα φυτοπροστατευτικά προϊόντα και τα βιοκτόνα (οδηγίες 91/414/ΕΟΚ και 98/8/ΕΚ αντιστοίχως), γι' αυτό και συμπεριελήφθησαν στην πρόταση.
- 5.2. Σε εργαστήριο για το έργο BASELINE, που πραγματοποιήθηκε στις 27 Ιανουαρίου 2003 και χρηματοδοτήθηκε από τη ΓΔ Έρευνας για το πέμπτο πρόγραμμα πλαίσιο, υπογραμμίστηκε η δυσκολία καθορισμού ομοιόμορφων ποιοτικών προτύπων για τα υπόγεια ύδατα, καθώς και η ανάγκη εξέτασης των χαρακτηριστικών των υδροφόρων οριζόντων και των πιέσεων ανθρωπογενούς προέλευσης.
- 5.3. Η παρούσα πρόταση θέτει επίσης κριτήρια για τον εντοπισμό σημαντικών και διατηρούμενων ανοδικών τάσεων της ρύπανσης ανθρωπογενούς προέλευσης καθώς και για την αναστροφή αυτών, με συνεκτίμηση της ανάγκης να δίνεται προτεραιότητα στις δράσεις ανάλογα με το περιβαλλοντική βαρύτητα αυτών των

¹² ΕΕ L 242, 10.9.2002, σ.81

τάσεων. Η πρόταση προτείνει μια κοινή μεθοδολογία ελέγχου της στατιστικής σημαντικότητας αυτών των τάσεων.

- 5.4. Οι απαιτήσεις που αφορούν την παρακολούθηση των υπόγειων υδάτων καλύπτονται από την οδηγία πλαίσιο και δεν επαναλαμβάνονται στην προτεινόμενη οδηγία.

6. ΤΑ ΑΡΘΡΑ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

- 6.1 Σκοπός της προτεινόμενης θυγατρικής οδηγίας (άρθρο 1) είναι η θέσπιση ειδικών μέτρων πρόληψης και ελέγχου της ρύπανσης των υπόγειων υδάτων. Μεταξύ των μέτρων αυτών περιλαμβάνονται κριτήρια αξιολόγησης της καλής χημικής κατάστασης, κριτήρια εντοπισμού σημαντικών και διατηρούμενων ανοδικών τάσεων της συγκέντρωσης ρύπων στα υπόγεια ύδατα, τέλος κριτήρια καθορισμού σημείων εκκίνησης για την αναστροφή των τάσεων.

- 6.2. Το άρθρο 2 περιέχει επιπλέον ορισμούς, συμπληρωματικούς εκείνων της οδηγίας πλαισίου, αναφορικά κυρίως με τις τιμές κατωφλίου, τις σημαντικές και διατηρούμενες ανοδικές τάσεις και τις έμμεσες απορρίψεις λυμάτων στα υπόγεια ύδατα.

- 6.3. Το άρθρο 3 θέτει κριτήρια αξιολόγησης της καλής χημικής κατάστασης των υπόγειων υδάτων, εξειδικεύοντας το καθεστώς συμμόρφωσης ως προς τα ποιοτικά πρότυπα του παραρτήματος I της παρούσας οδηγίας, καθώς και τις τιμές κατωφλίου ρύπων, οι απαιτήσεις για τις οποίες αναπτύσσονται στο επόμενο άρθρο.

- 6.4. Το άρθρο 4 προβλέπει απαιτήσεις αναφορικά με τις τιμές κατωφλίου ρύπων. Για υπόγειους υδάτινους όγκους οι οποίοι, μετά από μελέτη των ασκούμενων πιέσεων και των επιπτώσεων κατά την έννοια του άρθρου 5 της οδηγίας πλαισίου, θεωρείται ότι απειλούνται, τα κράτη μέλη καλούνται να ορίσουν τιμές κατωφλίου ρύπων και να κοινοποιήσουν σχετικούς καταλόγους το αργότερο μέχρι 22 Ιουνίου 2006, ακολουθώντας τις συστάσεις του παραρτήματος III της οδηγίας. Με βάση τους καταλόγους αυτούς, η Επιτροπή πρέπει να αποφασίσει εάν θα προτείνει ή όχι περιβαλλοντικά πρότυπα ποιότητας που θα ισχύουν σε επίπεδο ΕΕ. Τα κριτήρια αυτά θα είναι μια εγγύηση ότι οι τρόποι αξιολόγησης της χημικής κατάστασης ανά την Ευρώπη είναι συγκρίσιμοι μεταξύ τους και η όποια σχετική διαδικασία λήψης αποφάσεων, εναρμονισμένη.

- 6.5. Το άρθρο 5 καθορίζει ειδικά κριτήρια εντοπισμού σημαντικών και διατηρούμενων ανοδικών τάσεων στις συγκεντρώσεις ρύπων και κριτήρια καθορισμού σημείων εκκίνησης για την αναστροφή των τάσεων. Οι σχετικές τεχνικές προδιαγραφές περιγράφονται στο παράρτημα IV.

- 6.6. Το άρθρο 6 θεσπίζει πρόσθετες διατάξεις που εξασφαλίζουν ότι οι υπόγειοι υδάτινοι όγκοι προστατεύονται επαρκώς. Στην ισχύουσα οδηγία (80/68/ΕΟΚ), υπάρχουν διατάξεις (άρθρα 4 και 5) για την πρόληψη και τον περιορισμό της άμεσης και έμμεσης απόρριψης επικίνδυνων ουσιών στα υπόγεια ύδατα. Στην οδηγία πλαίσιο υπάρχουν γενικές διατάξεις για την πρόληψη ή τον περιορισμό της εισροής ρύπων στα υπόγεια ύδατα και για την πρόληψη της ποιοτικής υποβάθμισης όλων των υπόγειων υδάτινων όγκων (άρθρο 4 παράγραφος 1 υπό β) περίπτωση i). Επιπλέον, η οδηγία πλαίσιο, στη βασική δέσμη διαχειριστικών μέτρων που προβλέπει (άρθρο 11) απαγορεύει, με ορισμένες εξαιρέσεις, την άμεση απόρριψη ρύπων στα υπόγεια

ύδατα. Δεν αναφέρει όμως τίποτε για τις έμμεσες απορρίψεις ρύπων στα υπόγεια ύδατα. Αυτό σημαίνει ότι, μετά την κατάργηση της οδηγίας 80/68/ΕΟΚ, δεν θα υπάρχει ειδική νομοθεσία για τις έμμεσες απορρίψεις. Ως εκ τούτου, με το άρθρο 6 της νέας οδηγίας εξασφαλίζεται η συνέχιση του προστατευτικού καθεστώτος που έχει εγκαθιδρυθεί με την οδηγία 80/68/ΕΟΚ, και μετά την κατάργηση της τελευταίας· εξασφαλίζεται επίσης η σύνδεση με τον κατάλογο των κυριότερων ρύπων του παραρτήματος VIII της οδηγίας πλαισίου.

- 6.7. Μεταβατικές διατάξεις (άρθρο 7) εξασφαλίζουν τη συνέχιση του προστατευτικού καθεστώτος της οδηγίας 80/68/ΕΟΚ αναφορικά με τη διαδικασία προηγούμενης διερεύνησης και αδειοδότησης για έμμεσες απορρίψεις.
- 6.8. Με βάση το άρθρο 8, τα παραρτήματα II έως IV της οδηγίας μπορούν να προσαρμολίζονται στην επιστημονική και τεχνολογική πρόοδο, σύμφωνα με τη διαδικασία της κανονιστικής επιτροπής του άρθρου 21 της οδηγίας πλαισίου.

7. ΣΥΣΧΕΤΙΣΗ ΜΕ ΤΗ ΒΙΩΣΙΜΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΚΑΙ ΤΟ ΕΚΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΡΑΣΗΣ ΓΙΑ ΤΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

- 7.1. Το έκτο πρόγραμμα δράσης για το περιβάλλον προβλέπει κάποιους στόχους σχετικά με τη διαχείριση των φυσικών πόρων. Ο συνολικός στόχος συνοψίζεται σε μεγαλύτερη αποδοτικότητα των πόρων και βελτιωμένους ελέγχους της ρύπανσης. Το έκτο πρόγραμμα δράσης για το περιβάλλον προωθεί τη θέσπιση σειράς μέτρων για την επίτευξη των στόχων. Ένας από αυτά είναι η παρούσα προτεινόμενη θυγατρική οδηγία, η οποία εντάσσεται και στην ευρύτερη πολιτική για διαχείριση των υδάτινων πόρων της οδηγίας πλαισίου.
- 7.2. Η αξιολόγηση της χημικής κατάστασης βασίζεται στην εντοπισμό των ρύπων εκείνων που είναι δυνάμει επικίνδυνοι για τα υπόγεια ύδατα και στον καθορισμό αντίστοιχων τιμών κατωφλίου με συνεκτίμηση των φυσικών μεταβολών των υπόγειων υδάτων στην Ευρώπη. Η προσέγγιση αυτή είναι απαραίτητη αφού δεν υπάρχουν για την ώρα επαρκή δεδομένα παρακολούθησης και εδραιωμένη γνώση. Όπως παρατηρήσαμε ήδη στο σημείο 5.1, αυτό ευθυγραμμίζεται πλήρως με τις αρχές της ορθής διακυβέρνησης που τίθενται στο έκτο πρόγραμμα δράσης για το περιβάλλον.

8. ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΔΙΑΣΤΑΣΗ

- 8.1. Τα υπόγεια ύδατα είναι ένας φυσικός πόρος που δέχεται ολοένα και μεγαλύτερες πιέσεις ανθρωπογενούς προέλευσης. Για πολλούς όμως από εμάς, το πρόβλημα είναι σαν να μην υπάρχει αφού δεν τους βλέπουμε. Και ενώ η ανάγκη προστασίας του πόσιμου νερού είναι ευνόητη λόγω περιβαλλοντικής αξίας, τα κράτη μέλη δεν συμφωνούν όλα στον τρόπο διαχείρισης της προστασίας των υπόγειων υδάτινων πόρων. Ενώ τα περισσότερα κράτη μέλη τάσσονται υπέρ μιας ορθής προστασίας των υπόγειων υδάτων, η πλειονότητα θεωρεί ότι η αξιολόγηση της χημικής κατάστασης με γνώμονα τη συμμόρφωση προς ένα εκτενή κατάλογο πανευρωπαϊκών προτύπων ποιότητας δεν είναι ο σωστός τρόπος για να γίνει πράξη η προστασία. Ωστόσο, υπάρχουν κράτη μέλη που θα επιθυμούσαν τη θέσπιση προτύπων ΕΕ το συντομότερο δυνατόν. Γι'αυτό μελετάται το ενδεχόμενο να καταλογογραφηθούν στην πρόταση της Επιτροπής ουσίες για τις οποίες υπάρχουν ήδη πρότυπα ΕΕ για τα

υπόγεια ύδατα. Για άλλες ουσίες, τα κράτη μέλη πρέπει να θεσπίσουν τιμές κατωφλίου βάσει των κριτηρίων της πρότασης. Με βάση τη δράση σε εθνικό επίπεδο, η Επιτροπή θα αποφασίσει κατά πόσον ενδείκνυται να υποβληθούν προτάσεις για επέκταση του καταλόγου ουσιών που καλύπτονται με πρότυπα ΕΕ.

9. ΑΝΑΛΥΣΗ ΚΟΣΤΟΥΣ/ΟΦΕΛΟΥΣ

- 9.1. Η πρόταση συνοδεύεται με μια εκτεταμένη μελέτη επιπτώσεων που πραγματοποιήθηκε το πρώτο τρίμηνο του 2003. Να σημειωθεί ότι το συνολικό κόστος αξιολόγησης της ποιότητας, το κόστος των μέτρων παρακολούθησης και εξυγίανσης τα οποία απαιτούνται βάσει του σχεδίου διαχείρισης ποτάμιας λεκάνης και το διοικητικό κόστος καλύπτονται ήδη δυνάμει της οδηγίας πλαισίου. Η προτεινόμενη θυγατρική οδηγία προβλέπει σαφείς πρόσθετες προδιαγραφές, οι οποίες αναμένεται να οδηγήσουν σε μια πιο εναρμονισμένη προσέγγιση σε ό,τι αφορά τον ορισμό και την παρακολούθηση της κατάστασης των υπόγειων υδάτινων πόρων, σε σχέση με τις προδιαγραφές της οδηγίας πλαισίου.
- 9.2. Η πρόταση συνεπάγεται λοιπόν βελτίωση από πλευράς κόστους/οφέλους σε σχέση με την υπάρχουσα κατάσταση. Προς το παρόν δεν υπάρχουν κοινά σημεία αναφοράς (επιλεγμένοι ρύποι και αντίστοιχες τιμές κατωφλίου) ούτε κοινά κριτήρια για τα υπόγεια ύδατα, πράγμα που δυσχεραίνει τις συγκρίσεις των υπόγειων υδάτων από πλευράς χημικής κατάστασης ανά την Ευρώπη. Αυτό μπορεί να οδηγήσει σε μεγάλες οικονομικές ζημίες και κινδύνους. Εάν η χημική κατάσταση ενός υπόγειου υδάτινου όγκου κακώς θεωρηθεί ανεπαρκής ποιοτικά, ενδέχεται να ληφθούν περιττά μέτρα αποκατάστασης, που συνεπάγονται μεγάλη σπατάλη χρήματος. Αντίθετα πάλι, εάν εξαιτίας λανθασμένων δεδομένων θεωρηθεί ότι η χημική του κατάσταση είναι καλή, τότε ενδέχεται να αγνοηθούν ενδείξεις επιδείνωσης της ποιότητας, με βλαβερές συνέπειες για την υγεία και για το περιβάλλον. Τέτοιες αβέβαιες κρίσεις όχι μόνο επηρεάζουν αρνητικά τη λήψη αποφάσεων αλλά και κλονίζουν την εμπιστοσύνη του πληθυσμού.

Πρόταση

ΟΔΗΓΙΑΣ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

σχετικά με την προστασία των υπόγειων υδάτων από τη ρύπανση

ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη:

τη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, και ιδίως το άρθρο 175 παράγραφος 1,

την πρόταση της Επιτροπής¹³,

τη γνώμη της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής¹⁴,

τη γνώμη της Επιτροπής των Περιφερειών¹⁵,

Ενεργώντας σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 251 της συνθήκης¹⁶,

Εκτιμώντας τα εξής:

- (1) Τα υπόγεια ύδατα αποτελούν πολύτιμο φυσικό πόρο, και ως τέτοιος πρέπει να προστατεύεται από τη ρύπανση.
- (2) Η απόφαση 1600/2002/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 22ας Ιουλίου 2002 για τη θέσπιση του έκτου κοινοτικού προγράμματος δράσης για το περιβάλλον¹⁷ περιλαμβάνει ως στόχο τη επίτευξη τέτοιας ποιοτικής στάθμης των υδάτινων πόρων ώστε ούτε να προκαλούνται απαράδεκτες επιπτώσεις για την υγεία και για το περιβάλλον αλλά ούτε και σχετικοί κίνδυνοι να δημιουργούνται.
- (3) Για την προστασία του περιβάλλοντος ως συνόλου και της υγείας του ανθρώπου ειδικότερα, πρέπει να αποτρέπονται, να προλαμβάνονται και να μειώνονται οι συγκεντρώσεις επιβλαβών ρύπων στα υπόγεια ύδατα.
- (4) Η οδηγία 2000/60/ΕΚ του Συμβουλίου της 23ης Οκτωβρίου 2000 «για τη θέσπιση πλαισίου κοινοτικής δράσης στον τομέα της πολιτικής των υδάτων»¹⁸ περιέχει αναλυτικές διατάξεις για την προστασία και τη διατήρηση των υπόγειων υδάτων.

¹³ ΕΕ C [...], [...], σ. [...]

¹⁴ ΕΕ C [...], [...], σ. [...]

¹⁵ ΕΕ C [...], [...], σ. [...]

¹⁶ ΕΕ C [...], [...], σ. [...]

¹⁷ 1ΕΕ L 242, 10.9.2002, σ.81

¹⁸ ΕΕ L 327, 22.12.2000, σ.72

Σύμφωνα με το άρθρο 17 της εν λόγω οδηγίας πλαισίου, πρέπει να θεσπιστούν μέτρα πρόληψης και ελέγχου της ρύπανσης, συμπεριλαμβανομένων κριτηρίων αξιολόγησης της καλής χημικής κατάστασης, κριτηρίων εντοπισμού σημαντικών και διατηρούμενων ανοδικών τάσεων, τέλος κριτηρίων καθορισμού σημείων εκκίνησης για την αναστροφή των τάσεων.

- (5) Πρέπει να αναπτυχθούν ποιοτικά πρότυπα, τιμές κατωφλίου και μέθοδοι αξιολόγησης ώστε να καθοριστούν κριτήρια για την αξιολόγηση της καλής χημικής κατάστασης των υπόγειων υδάτινων όγκων.
- (6) Πρέπει να τεθούν κριτήρια εντοπισμού τυχόν σημαντικών και διατηρούμενων ανοδικών τάσεων στις συγκεντρώσεις ρύπων και κριτήρια καθορισμού σημείου εκκίνησης για την αναστροφή μιας τάσεως, με συνεκτίμηση της πιθανότητας να επηρεαστούν υδατικά οικοσυστήματα και άμεσα εξαρτώμενα χερσαία οικοσυστήματα.
- (7) Σύμφωνα με το άρθρο 22 παράγραφος 2 τρίτη περίπτωση της οδηγίας 2000/60/ΕΚ, καταργείται από 22 Δεκεμβρίου 2013 η οδηγία 80/68/ΕΟΚ (της 17ης Δεκεμβρίου 1979) «περί προστασίας των υπογείων υδάτων από τη ρύπανση που προέρχεται από ορισμένες επικίνδυνες ουσίες».¹⁹ Είναι ανάγκη να εξασφαλιστεί η συνέχιση του προστατευτικού καθεστώτος που έχει εγκαθιδρυθεί με την οδηγία 80/68/ΕΟΚ, σε ό,τι αφορά τόσο τις άμεσες όσο και τις έμμεσες απορρίψεις ρύπων σε υπόγεια ύδατα, καθώς και σύνδεση με τις συναφείς διατάξεις της οδηγίας 2000/60/ΕΚ.
- (8) Είναι ανάγκη να προβλεφθούν μεταβατικά μέτρα για τη χρονική περίοδο από τότε που θα αρχίσει να εφαρμόζεται η παρούσα οδηγία μέχρις ότου καταργηθεί η οδηγία 80/68/ΕΟΚ.
- (9) Τα μέτρα που απαιτούνται για την εφαρμογή της παρούσας οδηγίας πρέπει να θεσπιστούν σύμφωνα με την απόφαση 1999/468/ΕΚ του Συμβουλίου της 28ης Ιουνίου 1999 «για τον καθορισμό των όρων άσκησης των εκτελεστικών αρμοδιοτήτων που ανατίθενται στην Επιτροπή»,²⁰

ΕΞΕΔΩΣΑΝ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΟΔΗΓΙΑ:

Άρθρο 1
Αντικείμενο

Η παρούσα οδηγία θεσπίζει ειδικά μέτρα για την πρόληψη και τον έλεγχο της ρύπανσης των υπόγειων υδάτων, κατά την έννοια των διατάξεων του άρθρου 17 παράγραφοι 1 και 2 της οδηγίας 2000/60/ΕΚ. Ειδικότερα, τα μέτρα αυτά περιλαμβάνουν:

- α) κριτήρια αξιολόγησης της καλής χημικής κατάστασης των υπόγειων υδάτων· και
- β) κριτήρια εντοπισμού και αναστροφής σημαντικών και διατηρούμενων ανοδικών τάσεων και κριτήρια καθορισμού σημείων εκκίνησης για την αναστροφή των τάσεων.

¹⁹ ΕΕ L 20, 26.01.1980, σ.43

²⁰ ΕΕ C 184, 17.7.1999, σ.23

Η οδηγία προβλέπει επίσης απαίτηση για πρόληψη ή περιορισμό των έμμεσων απορρίψεων ρύπων σε υπόγεια ύδατα.

Άρθρο 2 **Ορισμοί**

Για τους σκοπούς της παρούσας οδηγίας, ισχύουν οι ακόλουθοι ορισμοί, επιπλέον εκείνων του άρθρου 2 της οδηγίας 2000/60/ΕΚ:

1. "Τιμή κατωφλίου" είναι η οριακή συγκέντρωση ενός ρύπου σε υπόγεια ύδατα, υπέρβαση της οποίας θα αιτιολογούσε τον χαρακτηρισμό της χημικής κατάστασης ενός ή περισσότερων υδάτινων όγκων ως ανεπαρκούς.
2. "Σημαντική και διατηρούμενη ανοδική τάση" σημαίνει κάθε στατιστικώς σημαντική αύξηση της συγκέντρωσης ενός ρύπου σε σχέση με συγκεντρώσεις που μετρήθηκαν κατά την έναρξη του προγράμματος παρακολούθησης για το οποίο γίνεται λόγος στο άρθρο 8 της οδηγίας 2000/60/ΕΚ, με συνεκτίμηση των ποιοτικών προτύπων και των τιμών κατωφλίου.
3. "Έμμεσες απορρίψεις σε υπόγεια ύδατα" είναι οι απορρίψεις ρύπων σε υπόγεια ύδατα μετά από διήθηση μέσω του εδάφους ή του υπεδάφους.

Άρθρο 3

Κριτήρια αξιολόγησης της καλής χημικής κατάστασης των υπόγειων υδάτων

Για τις ανάγκες της διαδικασίας χαρακτηρισμού κατά την έννοια του άρθρου 5 της οδηγίας 2000/60/ΕΚ και σύμφωνα με το παράρτημα ΙΙ σημεία 2.1 και 2.2 της ίδιας, η χημική κατάσταση υπόγειου υδάτινου όγκου ή ομάδας υπόγειων υδάτινων όγκων θεωρείται καλή όταν:

- α) για ουσίες της στήλης 1 του παραρτήματος Ι της παρούσας οδηγίας, η μετρηθείσα ή η εκτιμώμενη συγκέντρωση δεν υπερβαίνει τις τιμές ποιοτικών προτύπων της στήλης 2·
- β) για άλλες ρυπαντικές ουσίες, μπορεί να αποδειχτεί σύμφωνα με τις υποδείξεις του παραρτήματος ΙΙ της παρούσας οδηγίας ότι η συγκέντρωση ενός ρύπου ανταποκρίνεται στην περίπτωση 3 του ορισμού του σημείου 2.3.2 του παραρτήματος V της οδηγίας 2000/60/ΕΚ.

Άρθρο 4

Τιμές κατωφλίου

1. Για τις ανάγκες της διαδικασίας χαρακτηρισμού κατά την έννοια του άρθρου 5 της οδηγίας 2000/60/ΕΚ και του παραρτήματος ΙΙ σημεία 2.1 και 2.2 της ίδιας, σύμφωνα με τη διαδικασία του παραρτήματος ΙΙ της παρούσας οδηγίας, και με συνεκτίμηση του οικονομικού και κοινωνικού κόστους, τα κράτη μέλη θέτουν, το αργότερο μέχρι 22 Δεκεμβρίου 2005, τιμές κατωφλίου για καθένα από τους ρύπους για τους οποίους έχει διαπιστωθεί ότι συντελούν ώστε υπόγειοι υδάτινοι όγκοι ή ομάδες αυτών να χαρακτηριστούν απειλούμενοι. Ως ελάχιστη απαίτηση, τα κράτη μέλη θέτουν τιμές κατωφλίου για τους ρύπους που απαριθμούνται υπό Α.1 και Α.2 του παραρτήματος

III της παρούσας οδηγίας. Οι τιμές αυτές θα χρησιμοποιηθούν μεταξύ άλλων για τις ανάγκες επισκόπησης της κατάστασης των υπόγειων υδάτων, κατά την έννοια του άρθρου 5 παράγραφος 2 της οδηγίας 2000/60/ΕΚ.

Για τις τιμές κατωφλίου, υπάρχει δυνατότητα να τεθούν σε εθνικό επίπεδο, σε επίπεδο ποτάμιας λεκάνης ή σε επίπεδο υπόγειου υδάτινου όγκου ή ομάδας υπόγειων υδάτινων όγκων.

2. Το αργότερο μέχρι 22 Ιουνίου 2006, τα κράτη μέλη αποστέλλουν στην Επιτροπή κατάλογο όλων των ρύπων για τους οποίους καθόρισαν τιμές κατωφλίου. Για κάθε ρύπο του καταλόγου, τα κράτη μέλη παρέχουν επίσης τις πληροφορίες που ζητούνται στο μέρος Β του παραρτήματος III της παρούσας οδηγίας.
3. Βάσει των στοιχείων που δίνουν τα κράτη μέλη σύμφωνα με την ανωτέρω παράγραφο 2, η Επιτροπή δημοσιεύει σχετική έκθεση, συνοδευόμενη κατά περίπτωση με πρόταση οδηγίας για τροποποίηση του παραρτήματος I της παρούσας οδηγίας.

Προτού δημοσιευτεί η έκθεση και εγκριθούν τυχόν νομοθετικές προτάσεις για τροποποίηση του παραρτήματος I της παρούσας οδηγίας, η Επιτροπή ζητάει τη γνώμη της επιτροπής του άρθρου 16 παράγραφος 5 της οδηγίας 2000/60/ΕΚ.

Άρθρο 5

Κριτήρια εντοπισμού σημαντικών και διατηρούμενων ανοδικών τάσεων και κριτήρια καθορισμού σημείων εκκίνησης για την αναστροφή των τάσεων

Τα κράτη μέλη εντοπίζουν κάθε σημαντική και διατηρούμενη ανοδική τάση συγκεντρώσεων ρύπων σε υπόγειους υδάτινους όγκους ή ομάδες υπόγειων υδάτινων όγκων και καθορίζουν σημείο εκκίνησης για την αναστροφή της ανοδικής τάσης, σύμφωνα με το παράρτημα IV της παρούσας οδηγίας.

Για υπόγειους υδάτινους όγκους όπου εντοπίζονται σημαντικές και διατηρούμενες ανοδικές τάσεις στις συγκεντρώσεις ρύπων, τα κράτη μέλη αναστρέφουν την τάση μέσω του προγράμματος μέτρων του άρθρου 11 της οδηγίας 2000/60/ΕΚ, με στόχο τη σταδιακή μείωση της ρύπανσης των υπόγειων υδάτων.

Άρθρο 6

Μέτρα πρόληψης ή περιορισμού των έμμεσων απορρίψεων σε υπόγεια ύδατα

Επιπλέον των βασικών μέτρων του άρθρου 11 παράγραφος 3 της οδηγίας 2000/60/ΕΚ, τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε το πρόγραμμα μέτρων για κάθε ποτάμια λεκάνη να περιλαμβάνει την πρόληψη έμμεσων απορρίψεων οιοδήποτε από τους ρύπους που απαριθμούνται στα σημεία 1 έως 6 του παραρτήματος VIII της ίδιας οδηγίας.

Επιπλέον, αναφορικά με τους ρύπους των σημείων 7 έως 12 του παραρτήματος VIII της οδηγίας 2000/60/ΕΚ, τα μέτρα του άρθρου 11 παράγραφος 3 της ίδιας οδηγίας προβλέπουν ότι έμμεσες απορρίψεις σε υπόγεια ύδατα επιτρέπονται υπό τον όρο μόνο ότι δεν τίθεται σε κίνδυνο ο στόχος για καλή χημική κατάσταση.

Άρθρο 7
Μεταβατικές ρυθμίσεις

Κατά τη χρονική περίοδο μεταξύ [συμπληρώνεται η ημερομηνία του άρθρου 9 παράγραφος 1 της παρούσας οδηγίας] και 22ας Δεκεμβρίου 2013 διενεργούνται προκαταρκτικές έρευνες και εκδίδονται άδειες κατά την έννοια των άρθρων 4 και 5 της οδηγίας 80/68/ΕΟΚ, με συνεκτίμηση των απαιτήσεων των άρθρων 3, 4 και 5 της παρούσας οδηγίας.

Άρθρο 8
Τεχνικές προσαρμογές

Τα παραρτήματα II έως IV της παρούσας οδηγίας μπορούν να προσαρμόζονται στην επιστημονική και τεχνική πρόοδο σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 21 παράγραφος 2 της οδηγίας 2000/60/ΕΚ και με συνεκτίμηση των χρονικών περιόδων αναθεώρησης και ενημέρωσης του σχεδίου διαχείρισης ποτάμιας λεκάνης που προβλέπονται στο άρθρο 13 παράγραφος 7 της οδηγίας 2000/60/ΕΚ.

Άρθρο 9
Εφαρμογή

Το αργότερο [18 μήνες αφότου τεθεί σε ισχύ η παρούσα οδηγία], τα κράτη μέλη θέτουν σε ισχύ τις νομοθετικές, κανονιστικές και διοικητικές διατάξεις που απαιτούνται για συμμόρφωση προς την παρούσα οδηγία, και ενημερώνουν αμέσως την Επιτροπή σχετικά. Οι διατάξεις που θεσπίζονται κατά την προηγούμενη παράγραφο παραπέμπουν στην παρούσα οδηγία ή συνοδεύονται από σχετική παραπομπή κατά την επίσημη δημοσίευσή τους. Οι λεπτομέρειες της παραπομπής καθορίζονται από τα κράτη μέλη.

Άρθρο 10
Έναρξη ισχύος

Η παρούσα οδηγία τίθεται σε ισχύ την εικοστή ημέρα μετά τη δημοσίευσή της στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*.

Άρθρο 11
Παραλήπτες

Η παρούσα οδηγία απευθύνεται στα κράτη μέλη.

Βρυξέλλες, [...]

Για το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο
Ο Πρόεδρος

Για το Συμβούλιο
Ο Πρόεδρος

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι

ΠΟΙΟΤΙΚΑ ΠΡΟΤΥΠΑ ΓΙΑ ΤΑ ΥΠΟΓΕΙΑ ΥΔΑΤΑ

Ρύπος	Ποιοτικά πρότυπα ^{21, 22}	Παρατηρήσεις
Νιτρικά άλατα	50 mg/l	Το ποιοτικό πρότυπο αφορά όλους τους υπόγειους υδάτινους όγκους, με εξαίρεση περιοχών που είναι ευάλωτες στη νιτρορύπανση κατά την έννοια της οδηγίας 91/676/EEC. ²³ Για τις περιοχές αυτές ισχύει το άρθρο 4 παράγραφος 1 υπό γ) της οδηγίας 2000/60/EK.
Δραστικά συστατικά φυτοφαρμάκων (συμπεριλαμβάνονται αντίστοιχοι μεταβολίτες, προϊόντα αποικοδόμησης και αντιδράσεων) ²⁴	0,1 μg/l	

²¹ Όταν για δεδομένο υπόγειο υδάτινο όγκο, κριθεί ότι τα ποιοτικά πρότυπα μπορεί να έχουν ως αποτέλεσμα μη επίτευξη των περιβαλλοντικών στόχων του άρθρου 4 της οδηγίας 2000/60/EK για επιφανειακά ύδατα που συνδέονται με αυτόν ή σημαντική υποβάθμιση της οικολογικής ή χημικής ποιότητας τέτοιων υδάτινων όγκων ή σημαντική βλάβη χειρσαίων οικοσυστημάτων άμεσα εξαρτώμενων από τον υπόγειο υδάτινο όγκο, καθορίζονται αυστηρότερες τιμές κατωφλίου κατά την έννοια του άρθρου 4 της παρούσας οδηγίας.

²² Η τήρηση των προτύπων κρίνεται με σύγκριση προς τον αριθμητικό μέσο όρο των τιμών παρακολούθησης σε καθένα από τα σημεία δειγματοληψίας του υπόγειου υδάτινου όγκου ή ομάδας υπόγειων υδάτινων όγκων που έχουν χαρακτηριστεί απειλούμενοι μετά από ανάλυση κατά την έννοια του άρθρου 5 της οδηγίας 2000/60/EK.

²³ ΕΕ L 375, 31.12.1991, σ. 1

²⁴ Ως φυτοφάρμακα νοούνται τα φυτοπροστατευτικά προϊόντα σύμφωνα με τον ορισμό του άρθρου 2 της οδηγίας 91/414/ΕΟΚ και τα βιοκτόνα σύμφωνα με τον ορισμό του άρθρου 2 της οδηγίας 98/8/ΕΚ.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΧΗΜΙΚΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΥΠΟΓΕΙΩΝ ΥΔΑΤΩΝ ΓΙΑ ΡΥΠΟΥΣ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΟΠΟΙΟΥΣ ΔΕΝ ΥΠΑΡΧΟΥΝ ΚΟΙΝΟΤΙΚΑ ΠΡΟΤΥΠΑ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ

Η διαδικασία αξιολόγησης για έλεγχο της καλής χημικής κατάστασης υπόγειων υδάτων με κριτήριο ρύπους για τους οποίους δεν υπάρχουν κοινοτικά πρότυπα ποιότητας αφορά όλους τους υπόγειους υδάτινους όγκους που χαρακτηρίζονται απειλούμενοι και για καθένα χωριστά από τους ρύπους που συντελούν ώστε να χαρακτηρίζονται έτσι υπόγειοι υδάτινοι όγκοι ή ομάδες υπόγειων υδάτινων όγκων.

Η διαδικασία αξιολόγησης περιλαμβάνει τις ακόλουθες συνιστώσες:

- α) Πληροφορίες που συγκεντρώνονται για τις ανάγκες χαρακτηρισμού κατά την έννοια του άρθρου 5 της οδηγίας 2000/60/ΕΚ και του παραρτήματος ΙΙ σημεία 2.1 και 2.2 της ίδιας.
- β) Περιβαλλοντικοί ποιοτικοί στόχοι και άλλα πρότυπα για την προστασία των υδάτινων πόρων, που ισχύουν σε εθνικό, κοινοτικό και διεθνές επίπεδο.
- γ) Πληροφορίες που αφορούν τον ρύπο ή συναφείς ουσίες, από πλευράς τοξικολογικής, οικοτοξικολογικής, έμμονου χαρακτήρα και βιοσυσσωρευσιμότητας.
- δ) Κατ'εκτίμηση ποσότητες και συγκεντρώσεις ρύπων που μεταφέρονται από έναν υπόγειο υδάτινο όγκο σε επιφανειακά ύδατα συνδεδεμένα με αυτόν ή/και σε εξαρτώμενα χερσαία οικοσυστήματα.
- ε) Με βάση τις ποσότητες και συγκεντρώσεις ρύπων κατά την έννοια του σημείου δ), εκτίμηση των επιπτώσεων σε επιφανειακά ύδατα ή/και εξαρτώμενα χερσαία οικοσυστήματα.
- στ) Με βάση τα σημεία δ) και ε), εκτιμάται κατά πόσον οι συγκεντρώσεις των ρύπων στον υπόγειο υδάτινο όγκο είναι τέτοιες που να μην επιτρέπουν την επίτευξη των περιβαλλοντικών στόχων του άρθρου 4 της οδηγίας 2000/60/ΕΚ για συνδεδεμένα επιφανειακά ύδατα ή που να οδηγούν σε σημαντική υποβάθμιση της οικολογικής ή χημικής ποιότητας τέτοιων υδάτινων όγκων ή σε σημαντική βλάβη χερσαίων οικοσυστημάτων άμεσα εξαρτώμενων από τον υπόγειο υδάτινο όγκο.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ

ΤΙΜΕΣ ΚΑΤΩΦΛΙΟΥ ΓΙΑ ΡΥΠΟΥΣ ΥΠΟΓΕΙΩΝ ΥΔΑΤΩΝ

ΜΕΡΟΣ Α.1: ΕΛΑΧΙΣΤΟΣ ΠΙΝΑΚΑΣ ΟΥΣΙΩΝ ΚΑΙ ΙΟΝΤΩΝ ΦΥΣΙΚΗΣ ΚΑΙ ΑΝΘΡΩΠΟΓΕΝΟΥΣ ΠΡΟΕΛΕΥΣΗΣ, ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΟΠΟΙΟΥΣ ΤΑ ΚΡΑΤΗ ΜΕΛΗ ΚΑΛΟΥΝΤΑΙ ΝΑ ΚΑΘΟΡΙΣΟΥΝ ΤΙΜΕΣ ΚΑΤΩΦΛΙΟΥ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟ ΑΡΘΡΟ 4 ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ 2²⁵

Ουσία ή ιόν	
Αμμώνιο	
Αρσενικό	
Κάδμιο	
Χλώριο	
Μόλυβδος	
Υδράργυρος	
Θειικό ιόν	

ΜΕΡΟΣ Α.2: ΕΛΑΧΙΣΤΟΣ ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΑΝΘΡΩΠΟΓΕΝΩΝ ΣΥΝΘΕΤΙΚΩΝ ΟΥΣΙΩΝ ΓΙΑ ΤΙΣ ΟΠΟΙΕΣ ΤΑ ΚΡΑΤΗ ΜΕΛΗ ΚΑΛΟΥΝΤΑΙ ΝΑ ΚΑΘΟΡΙΣΟΥΝ ΤΙΜΕΣ ΚΑΤΩΦΛΙΟΥ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟ ΑΡΘΡΟ 4 ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ 2

Ουσία	
Τριχλωροαιθυλένιο	
Τετραχλωροαιθυλένιο	

²⁵ Ο πίνακας συμπληρώνεται από τα κράτη μέλη για όλους τους ρύπους για τους οποίους έχει διαπιστωθεί ότι συντελούν ώστε υπόγειοι υδάτινοι όγκοι να χαρακτηριστούν απειλούμενοι, μετά από ανάλυση κατά την έννοια του άρθρου 5 της οδηγίας 2000/60/ΕΚ.

ΜΕΡΟΣ Β: ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΠΟΥ ΠΑΡΕΧΟΥΝ ΤΑ ΚΡΑΤΗ ΜΕΛΗ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΟΥΣ ΡΥΠΟΥΣ ΓΙΑ ΤΟΥΣ
ΟΠΟΙΟΥΣ ΕΧΟΥΝ ΚΑΘΟΡΙΣΕΙ ΤΙΜΕΣ ΚΑΤΩΦΛΙΟΥ

Σύμφωνα με το άρθρο 4 παράγραφος 2 και το τμήμα 2 του παραρτήματος της παρούσας οδηγίας, για καθέναν από τους ρύπους που χαρακτηρίζουν υπόγειους υδάτινους όγκους ως απειλούμενους, τα κράτη μέλη παρέχουν τουλάχιστον τις ακόλουθες πληροφορίες:

1. ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΓΙΑ ΥΠΟΓΕΙΟΥΣ ΥΔΑΤΙΝΟΥΣ ΟΓΚΟΥΣ ΠΟΥ ΕΧΟΥΝ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΕΙ ΑΠΕΙΛΟΥΜΕΝΟΙ

- 1.1 Πληροφορίες για τον αριθμό υπόγειων υδάτινων όγκων που έχουν χαρακτηριστεί απειλούμενοι με τους επιλεγέντες ρύπους να συντελούν στον χαρακτηρισμό.
- 1.2 Πληροφορίες για καθένα από τους υπόγειους υδάτινους όγκους που έχουν χαρακτηριστεί απειλούμενοι, και συγκεκριμένα για το μέγεθος, τη σχέση με συνδεδεμένα επιφανειακά ύδατα και εξαρτώμενα χερσαία οικοσυστήματα και τα επίπεδα υποβάθρου για ουσίες που ανευρίσκονται σ' αυτούς εκ φύσεως.

2. ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΚΑΘΟΡΙΣΜΟ ΤΙΜΩΝ ΚΑΤΩΦΛΙΟΥ

- 2.1 Τιμές κατωφλίου, ανεξαρτήτως εάν ισχύουν σε εθνικό επίπεδο ή σε επίπεδο ποτάμιας λεκάνης ή αφορούν μεμονωμένους υπόγειους υδάτινους όγκους ή ομάδες αυτών.
- 2.2 Σχέση ανάμεσα στις τιμές κατωφλίου και στα παρατηρούμενα επίπεδα υποβάθρου για ουσίες που απαντούν εκ φύσεως στα υπόγεια ύδατα.
- 2.3 Πώς συνεκτιμήθηκε το οικονομικό και κοινωνικό κόστος για τον καθορισμό τιμών κατωφλίου.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ IV

ΕΝΤΟΠΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΑΝΑΣΤΡΟΦΗ ΣΗΜΑΝΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΔΙΑΤΗΡΟΥΜΕΝΩΝ ΑΝΟΔΙΚΩΝ ΤΑΣΕΩΝ

1. ΕΝΤΟΠΙΣΜΟΣ ΣΗΜΑΝΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΔΙΑΤΗΡΟΥΜΕΝΩΝ ΑΝΟΔΙΚΩΝ ΤΑΣΕΩΝ

Τα κράτη μέλη εντοπίζουν τις σημαντικές και μακροπρόθεσμες ανοδικές τάσεις, συνεκτιμώντας τις ακόλουθες απαιτήσεις:

1.1 Σύμφωνα με το παράρτημα V σημείο 2.4 της οδηγίας 2000/60/ΕΚ, το πρόγραμμα παρακολούθησης προσαρμόζεται έτσι ώστε να εντοπίζονται τυχόν σημαντικές και διατηρούμενες ανοδικές τάσεις στις συγκεντρώσεις των ρύπων που καθορίζονται σύμφωνα με το άρθρο 4 της παρούσας οδηγίας.

1.2 Η διαδικασία εντοπισμού σημαντικών και διατηρούμενων ανοδικών τάσεων προχωρεί ως εξής:

- α) Η αξιολόγηση βασίζεται στους αριθμητικούς μέσους όρους των μέσων τιμών που μετρούνται στα διάφορα σημεία παρακολούθησης υπόγειων υδάτινων όγκων ή ομάδων αυτών, ανά τρίμηνο, εξάμηνο ή ετησίως.
- β) Προς αποφυγή στρεβλώσεων κατά τον εντοπισμό των τάσεων, όλες οι μετρήσεις που δίνουν αποτέλεσμα κάτω του ορίου ποσοτικής εκτίμησης δεν λαμβάνονται υπόψη για τον υπολογισμό.
- γ) Ο πίνακας που ακολουθεί εμφανίζει τον ελάχιστο αριθμό μετρήσεων και την ελάχιστη χρονική διάρκεια. Η χρονική διάρκεια δεν υπερβαίνει τα 15 έτη.

Συχνότητα παρακολούθησης	Ελάχιστος αριθμός ετών	Μέγιστος αριθμός ετών	Ελάχιστος αριθμός μετρήσεων
Ετήσια	8	15	8
Εξαμηνιαία	5	15	10
Τριμηνιαία	5	15	15

- δ) Πρέπει να αποφεύγεται η παράλειψη δύο ή περισσότερων συνεχόμενων τιμών μετρήσεων, ενώ περαιτέρω απαιτήσεις στο πλαίσιο του προγράμματος δειγματοληψίας εννοείται ότι αποσκοπούν σε αξιόπιστες μετρήσεις.

1.3 Για τον εντοπισμό σημαντικών και διατηρούμενων ανοδικών τάσεων στις συγκεντρώσεις ρύπων οι οποίοι είτε απαντούν εκ φύσεως ή είναι αποτέλεσμα ανθρωπογενούς δραστηριότητας, συνεκτιμώνται δεδομένα που συγκεντρώθηκαν πριν από την έναρξη του προγράμματος παρακολούθησης, με σκοπό την υποβολή δεδομένων σχετικά με τον εντοπισμό τάσεων στο πλαίσιο του πρώτου σχεδίου διαχείρισης ποτάμιας λεκάνης κατά την έννοια του άρθρου 13 της οδηγίας 2000/60/ΕΚ.

1.4 Ειδικές εκτιμήσεις τάσεων γίνονται για κάποιους σημαντικούς ρύπους σε υπόγειους υδάτινους όγκους που θίγονται από σημειακές πηγές ρύπανσης μεταξύ των οποίων

και πολύ παλιές πηγές ρύπανσης, με σκοπό να βεβαιωθεί ότι θύσανοι (πλούμια) από μολυσμένες τοποθεσίες δεν μεταφέρονται υπεράνω καθορισμένης περιοχής για να υποβαθμίζεται έτσι η χημική κατάσταση των υπόγειων υδάτων.

- 1.5 Ειδικές εκτιμήσεις τάσεων πραγματοποιούνται επίσης σε περιοχές υπόγειων υδάτινων όγκων όπου σημαντικές και διατηρούμενες ανοδικές τάσεις συγκεντρώσεων ρύπων που εντοπίστηκαν σύμφωνα με το άρθρο 4 της παρούσας οδηγίας, θα μπορούσαν να έχουν δυσμενείς επιπτώσεις σε συνδεδεμένα υδατικά οικοσυστήματα ή εξαρτώμενα χερσαία οικοσυστήματα, ή να επηρεάσουν τρέχουσες ή μελλοντικές χρήσεις των υπόγειων υδάτινων πόρων.
- 1.6 Ο εντοπισμός σημαντικών και διατηρούμενων ανοδικών τάσεων στηρίζεται στη διαδικασία αξιολόγησης της χημικής κατάστασης που περιγράφεται στο παράρτημα II της παρούσας οδηγίας.

2. ΣΗΜΕΙΑ ΕΚΚΙΝΗΣΗΣ ΓΙΑ ΑΝΑΣΤΡΟΦΕΣ ΤΑΣΕΩΝ

- 2.1 Η αναστροφή τάσεων επικεντρώνεται σε τάσεις από τις οποίες μπορεί να προκύψει βλάβη σε συνδεδεμένα υδατικά οικοσυστήματα, σε απευθείας εξαρτώμενα χερσαία οικοσυστήματα, στην υγεία του ανθρώπου ή σε υδάτινους πόρους που χρησιμοποιούνται νόμιμα.
- 2.2 Η διαδικασία προσδιορισμού του σημείου εκκίνησης αναστροφής τάσεως στηρίζεται σε χρονική βάση και τουλάχιστον στα δεδομένα παρακολούθησης που συγκεντρώνονται σύμφωνα με το άρθρο 8 της οδηγίας 2000/60/ΕΚ. Στην περίπτωση αυτή, τα σημεία αναφοράς αντιστοιχούν με την έναρξη του προγράμματος παρακολούθησης.
- 2.3 Ο ελάχιστος αριθμός μετρήσεων και η ελάχιστη χρονική διάρκεια για την ανάλυση της αναστροφής τάσεων με την πάροδο των ετών εξαρτάται από τη συχνότητα παρακολούθησης που επιλέγεται σύμφωνα με το σημείο 1.2 υπό γ) του παρόντος παραρτήματος και εμφανίζονται στον πίνακα που ακολουθεί. Η χρονική διάρκεια δεν υπερβαίνει τα 30 έτη.

Συχνότητα παρακολούθησης	Ελάχιστος αριθμός ετών	Μέγιστος αριθμός ετών	Ελάχιστος αριθμός μετρήσεων
Ετήσια	14	30	14
Εξαμηνιαία	10	30	18
Τριμηνιαία	10	30	30

- 2.4 Υπάρχει αναστροφή τάσεως εάν το πρώτο τμήμα της καμπύλης έχει θετική κλίση και το δεύτερο αρνητική. Για να είναι αξιόπιστη η αξιολόγηση της αναστροφής τάσεως, λαμβάνεται μέριμνα ώστε ο αριθμός μετρήσεων πριν και μετά το σπάσιμο της χρονικής ακολουθίας να ανταποκρίνεται στη συχνότητα παρακολούθησης.
- 2.5 Η απόφαση για αναστροφή τάσεως στηρίζεται επίσης στην περιβαλλοντική σημασία της ανοδικής και διατηρούμενης αύξησης των συγκεντρώσεων ρύπων. Σε ενδεικτική βάση, και σύμφωνα με το άρθρο 17 παράγραφος 4 της οδηγίας 2000/60/ΕΚ, το

σημείο εκκίνησης για την αναστροφή τάσεως θα βρίσκεται στο 75% κατ'ανώτατο όριο των ποιοτικών προτύπων του παραρτήματος Ι ή/και των τιμών κατωφλίου που καθορίζονται σύμφωνα με το άρθρο 4.

- 2.6 Εάν υπάρχουν δεδομένα που έχουν ληφθεί πριν από την έναρξη του προγράμματος παρακολούθησης, αυτά πρέπει να χρησιμοποιηθούν για καθορισμό των σημείων αναφοράς βάσει των οποίων θα προσδιοριστεί το σημείο εκκίνησης για αναστροφή τάσεως.
- 2.7 Από τη στιγμή που θα έχει καθοριστεί σημείο αναφοράς κατά την έννοια των σημείων 2.1 και 2.2 ανωτέρω, αυτό χρησιμοποιείται για τους υπόγειους υδάτινους όγκους που έχουν χαρακτηριστεί απειλούμενοι και για τη συναφή ουσία, και δεν μεταβάλλεται